3. Значими счетоводни политики (продължение)

(б) Финансови инструменти (продължение)

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.
Критериите, които се прилагат за установяване на "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:
да не зависи от бъдещо събитие, т.е да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие;
да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способи в хода на (кумулативно):

- обичайната дейност,
- в случай на неизпълнение/просрочие, и
- в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за "задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

(в) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(i) Признаване и оценка

Първоначално признаване

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива.

Цената на придобиване включва покупната цена, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, както и всички други разходи, пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация по начина предвиден от ръководството. Стойността на активите придобити по стопански начин включва направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи; разходите пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация; първоначална приблизителна оценка на разходите за демонтаж и преместване на актива и за възстановяване на площадката, на която е разположен актива и капитализирани разходи за лихви. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Последваща оценка

За целите на последваща оценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване, Дружеството прилага модела на историческата стойност в МСС 16, с изключение на земите.

Считано от 1 януари 2010 г., земите след тяхното първоначално придобиване се отчитат по модела на преоценената стойност в МСС 16.

Справедливата стойност на земите се определя на базата на пазарни доказателства, представени в доклад, изготвен от одобрен лицензиран оценител. Преоценка на земите се предвижда да се извършва на всеки 5 години. Когато справедливата стойност се промени значително за по-кратък период от време, преоценката може да се прави по-често, за да се гарантира тяхната балансова стойност към съответната отчетна дата да не се различава съществено от справедливата им стойност.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини, съоръжения и оборудване се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него и се признават нетно в други приходи / други разходи в печалби и загуби. Когато преоценените активи се продадат или отпишат по друга причина, сумите, включени в преоценъчен резерв, се рекласифицират в неразпределена печалба или загуба.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(в) Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)

(ii) Последващи разходи

Възникнали последващи разходи, за да се подмени част от актив от имотите, машините, съоръженията и оборудването, се капитализират в балансовата стойност на съответния актив, само когато е вероятно предприятието да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Текущи ремонти и поддръжка се признават като разход при възникването им.

(iii) Амортизация

Имоти, машини, съоръжения и оборудване се амортизират от датата, на която са инсталирани и са готови за употреба, или за придобитите по стопански начин, от датата на която актива е завършен и е готов за употреба. Амортизацията се признава до размера на първоначалната стойност на актива минус очакваната остатъчна стойност на актива на база линейния метод въз основа на очаквания полезен живот на всеки един компонент от имоти, машини, съоръжения и оборудване. Амортизацията се отчита в печалби и загуби, освен ако не се включва в отчетната стойност на друг актив. Амортизация на придобити активи при условията на договори за лизинг се начислява за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот. Земята не се амортизира.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

• Сгради	5 - 40 години
• Машини, съоръжения	2 - 30 години
• Хладилни витрини и ПМ Апарати	7 години
• Транспортни средства	4 - 5 години
• Камиони	7.167 години
• Газокари, електрокари, мотокари	7-10 години
• Стопански инвентар	3 - 6.67 години
• Каси и бутилки	7 години
• Бутилки за въглероден двуокис и бидони за ПМ апарати	12 години
• Други дълготрайни активи	3 - 7 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности (ако не са незначителни) се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

(г) Нематериални активи

(i) Нематериални активи, различни от репутация

Нематериалните активи представляват програмни продукти и Сертификат по FSSC 22000.

Нематериалните активи, придобити от Дружеството имащи ограничен полезен живот са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

(ii) Положителна репутация

Положителната репутация е възникнала от прилагане на избрана счетоводна политика при транзакция под общ контрол през 2008 година, а именно вливане на "Куадрант България Бевъриджис" ЕООД, което, пряко контролира"Агрима" АД, в "Агрима" АД, което впоследствие сменя името си на "Куадрант Бевъриджис" АД. Положителната репутация от консолидирания отчет преди вливането е пренесена в отчета за финансовото състояние на Дружеството на продължаваща база.

(iii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(г) Нематериални активи (продължение)

(iv) Амортизация

Нематериалните активи, различни от репутация, се амортизират на база линейния метод в печалби и загуби въз основа на очаквания срок на полезния им живот от датата, на която са готови за употреба.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

- програмни продукти 2-9 години
- търговски марки 4-9 години
- концесионни права 20 години
- права на ползване 3.65 години

Методите на амортизация, полезния живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

(д) Инвестиции в дъщерни предприятия

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции или дялове в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване, която представлява:
- справедливата стойност на възнаграждението, което е платено за придобиване на акции или дялове и/или
- стойността на внесения паричен дружествен дял и/или
- стойността на апортираните дялове срещу издадените акции, която стойност е определена от назначени от съда оценители, вкл. преките разходи по придобиването на инвестицията, намалена със загубите от обезценка.

Тези инвестиции не се търгуват на фондови борси. Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност на тези акции.

Притежаваните от Дружеството инвестиции подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия и индикатори за обезценка, същата се изчислява като разлика при съпоставянето на балансовата стойност спрямо възстановимата стойност на инвестицията и тя се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). В случаите на последващо възстановяване на обезценка тя се признава в отчета за всеобхватния доход.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях, на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите.

(е) Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Себестойността на материалните запаси се отчита на принципа на средно претеглена цена за материали и незавършено производство, и включва разходи за придобиване на материалните запаси, разходите за производство или преработка, както и всички други разходи отнасящи се до привеждането на материалните запаси до тяхното текущо местоположение и състояние. В случая на произведена продукция, себестойността също така включва разходи за труд, социални осигуровки и разходи за амортизация и други общопроизводствени разходи, разпределени на база нормален производствен капацитет.

Нетната реализируема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

(ж) Търговски и други вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(ж) Търговски и други вземания (продължение)

Първоначално оценяване
Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на длъжника .

Последващо оценяване
Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Обезценка
Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9. Очакваната кредитна загуба от вземанията се представя в „Обезценка на активи" в отчета за всеобхватния доход.

(з) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Последващо оценяване
Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици се представят брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се представя на ред "плащания към доставчици" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период.
- постъпленията и плащанията от и по овърдрафти са показани нетно от дружеството в парични потоци от финансова дейност.

(и) Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в отчета за финансово състояние се представят по цена на придобиване, която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за дружеството, а последващо – по амортизирана стойност.

(й) Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване, която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други предоставени ресурси последващо се оценяват и представят в отчета за финансово състояние по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, свързани с тези заеми.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(й) Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси (продължение)

Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови приходи или разходи през периода на амортизация.
Приходите от лихви се признават в съответствие с фазата, в който е класифициран съответният заем или друго вземане по предоставен финансов ресурс на база метода на ефективния лихвен процент.

(к) Нетекущи активи държани за продажба

Нетекущи активи, или групи за изваждане от употреба, съставени от активите и пасивите, чиято стойност се очаква да бъде възстановена основно чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба, са класифицирани като държани за продажба. Непосредствено преди класифициране като държани за продажба, активите или компонентите на група за изваждане от употреба, се оценяват в съответствие със счетоводните политики на Дружеството. След това обикновено активите, или групата за изваждане от употреба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Всяка загуба от обезценка на група за изваждане от употреба се разпределя към активите и пасивите на пропорционална основа, с изключението, че загуба не се разпределя за материалните запаси, финансови активи, отсрочени данъчни активи и инвестиционни имоти, които продължават да се отчитат в съответствие със счетоводните политики на Дружеството. Загуби от обезценка при първоначално класифициране като държани за продажба и последващи печалби или загуби от преоценка, се признават в печалби и загуби. Печалбите не се признават на стойност по-голяма от кумулативната загуба от обезценка.

След като веднъж са класифицирани като държани за продажба, нематериалните активи и имотите, машините, съоръженията и оборудването не се амортизират.

(л) Доходи на персонала

(i) Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски в България. Задълженията за превеждане на вноски по плановете за пенсиониране с дефинирани вноски, се признават като разходи за персонала в печалби и загуби текущо. Вноските по план с дефинирани вноски, които са дължими повече от 12 месеца след края на периода на предоставяне на услугите от служителите, се дисконтират до настоящата им стойност.

(ii) Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Дружеството за планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди; и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Дружеството има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест месечни брутни работни заплати. Към датата на отчета ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

(iii) Доходи при прекратяване

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Дружеството се е ангажирало ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Дружеството е отправило официално предложение за доброволно прекратяване, и е вероятно, че офертата ще бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако обезщетения се дължат за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(л) Доходи на персонала (продължение)

(iv) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Дружеството има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Дружеството признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(м) Провизии

Провизия се признава в случаите, когато Дружеството в резултат от минали събития има правно или конструктивно задължение, което е надеждно измеримо, и е вероятно погасяването му да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се определят чрез дисконтиране на очаквани бъдещи парични потоци с лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението. Олихвяването на дисконтираната стойност се признава като финансов разход.

(i) Преструктуриране

Провизията за разходи по преструктуриране се признава, когато Дружеството има одобрен подробен формален план за преструктуриране и преструктурирането е започнало, или е обявено публично. Бъдещи оперативни разходи не се провизират.

(ii) Обременяващи договори

Провизия за обременяващи договори се признава, когато очакваните ползи за Дружеството от договора са по-ниски от неизбежните разходи за изпълнение на задълженията по договора. Тази провизия се оценява по настоящата стойност на по-ниското от очакваните разходи за прекратяване на договора и очакваните нетни разходи за продължаване на договора. Преди установяване на провизията, Дружеството признава загуба от обезценка на активи, свързани с този договор.

(н) Приходи

Признаване на приходи по договори с клиенти
Обичайните приходи на дружеството са от следните дейности: продажба на безалкохолни напитки и трапезна вода. Приходите в дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент
Договор с клиент е налице, когато:

- Страните са одобрили договора;
- Правата на всяка една от страните могат да се идентифицират;
- Условията за плащане могат да се идентифицират;
- Договорът има търговско съдържание;
- Събирането на възнаграждението е вероятно след като стоките и услугите са прехвърлени.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (пасив по договор) в отчета за финансовото състояние, докато всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени и дружеството изпълни задълженията си за изпълнение. При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един. Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими или на поредица от разграничими стоки и услуги, които по същество са еднакви, се отчита като едно задължение за изпълнение. Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(н) Приходи (продължение)

Измерване на приходите по договори с клиенти
Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което дружеството очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента. При договори с повече от едно задължения за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка стока и услуга.
Промяната в обхвата и цената на договора се отчита като отделен договор или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена.

Задължения за изпълнение по договори с клиенти
Приходите, генерирани в дружеството, са основно от продажба на собствена продукция и стоки. Като цяло дружеството е достигнало до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, тъй като обичайно дружеството контролира стоките и услугите преди да ги прехвърли към клиента.

Приходи от продажби на стоки
Дружеството продава продукти с търговските марки „Пепси", „Присан", „Липтън" и други. При продажба контролът върху стоката се прехвърля към клиента в точно определен *времеви момент,* което обичайно е при предаването на стоката в обект на клиента.

Приходи от продажби на услуги
Предоставяните от дружеството услуги включват даване на товарен автомобил под наем. Контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне. Приходите от продажби се признават в течение на времето чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на дружеството (етап на завършеност). За измерването етапа на завършеност дружеството използва линейния метод. Оценките за приходите, разходите и етапа на завършеност се преразглеждат, ако обстоятелствата се променят. Всяко последващо увеличение или намаление на очакваните приходи и разходи се отразява в печалбата или загубата в периода, в който обстоятелствата, довели до преразглеждането, станат известни на ръководството.

Цена на сделката и условия за плащане
Цената на сделката обичайно включва фиксирана продажна цена, съгласно обща или клиентска ценова листа и различни форми на променливо възнаграждение. При определяне на цената на сделката се вземат предвид и суми, дължими на клиента, непарични възнаграждения и наличието на съществен финансов компонент.

Променливо възнаграждение
Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение включват: ценови отстъпки, рабати, бонус оборот, логистичен бонус, маркетинг бонус: Предоставените отстъпки, рабати и бонуси се компенсират срещу дължимите от клиента суми.

Съществен финансов компонент
Дружеството е направило анализ и е определило, че продължителността на срока между момента, в който клиентът плаща за обещаните стоки и услуги, и момента на прехвърляне на контрола върху тези стоки и услуги е в рамките на дванадесет месеца и договореното възнаграждение няма съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Разходи по договори с клиенти
Като разходи по договори с клиенти представляват: допълнителните и пряко обвързани разходи, които Дружеството поема при сключване на договор с клиент и които очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за получаване на договор с клиент) и разходите, които то поема при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за изпълнението на такива договори).

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(о) Разходи по договори с клиенти

Разходите по договори с клиенти се капитализират ако очакваният срок за тяхното възстановяване е над една година. Те се амортизират и признават като текущ разход на линейна база за срока на договора, за който се отнасят, в съответствие с модела на признаване на свързаните с него приходи. Текущите разходи по разходите по договори се представят като намаление на приходите от продажби.

Балансовата стойност на разходите по договор подлежи на преглед за обезценка в края на всеки отчетен период. Дружеството признава загуба от обезценка, когато балансовата стойност надвишава остатъчния размер на възнаграждението, което предприятието очаква да получи, намалено с преките разходи, свързани с прехвърлянето на контрола върху обещаните стоки и/или услуги и коригирано така че да се отрази въздействието на кредитния риск на клиента.

(п) Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от лихви по вземания и нетна печалба от курсови разлики.

Финансовите приходи се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на отчет за всеобхватния доход.

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи във фаза 1 и 2. За финансови активи във фаза 3 приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (т.е. брутната балансова стойност, коригирана с очаквани кредитни загуби).

Печалби и загуби от валутни курсови разлики се отчитат на нетна база или като финансови приходи, или като финансови разходи, в зависимост дали валутните курсови разлики представляват нетна печалба или нетна загуба.

(р) Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки влезли в сила или по същество въведени към отчетната дата и всички корекции за дължими данъци за предходни години. Текущите данъчни задължения включват също всяко данъчно задължение възникващо от деклариране на дивиденти.

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, използвани за целите на изготвянето на финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила или са въведени по същество към отчетната дата. Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и намаляеми временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Дружеството взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Дружеството смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(р) Данък върху печалбата (продължение)

Може да се появи нова информация, според която Дружеството да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода когато такова определяне бъде направено.

(с) Вливания, разделяния и транзакции под общ контрол

През септември 2008 година се осъществява вливане на „Куадрант България Бевъриджис" ЕООД (компанията-майка) в „Агрима" АД (дъщерно дружество), с промяна на наименованието на Дружеството от „Агрима" АД на „Куадрант Бевъриджис" АД.

Ръководството на Дружеството третира счетоводно вливането като използва метода на историческите стойности от консолидирания отчет на компанията-майка „Куадрант България Бевъриджис" ЕООД, тъй като транзакцията е между дружества под общ контрол и е извън обхвата на МСФО 3. Всички вътрешно-групови транзакции са елиминирани в процеса на консолидацията.

(т) Лизинги – Дружеството като лизингополучател

Счетоводни политики прилагани от 1 януари 2019 г.

До 2018 г. лизинговите плащанията по договори за оперативен лизинг (нетно от вземания по получени стимули от наемодателя) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход на база линейния метод за срока на лизинговия договор.

От 1 януари 2019 г. лизинговите договори се признават като актив с право на ползване и съответно пасив по лизинга на датата, на която лизинговият актив е на разположение за използване от Дружеството. Всяко лизингово плащане се разпределя между пасива по лизинга и финансовите разходи. Финансовите разходи се начисляват в печалбата или загубата през периода на лизинга, така че да се получи постоянна периодична лихва върху остатъка от задължението за всеки период. Активът с правото на ползване се амортизира за по-краткия от полезния живот на актива и срока на лизинга по линейния метод.

Активите и пасивите, възникващи от договор за лизинг, се оценяват първоначално на база на настоящата стойност. Задълженията за лизинг включват нетната настояща стойност на следните лизингови плащания:
- фиксирани плащания, нетно от вземания по получени стимули;
- променливи лизингови плащания, които се определят въз основа на индекс или процент;
- суми, които се очаква да бъдат платими от лизингополучателя под формата на гаранции за остатъчна стойност;
- цената за упражняване на правото за закупуване, ако лизингополучателят е сигурен в разумна степен, че тази опция ще бъде упражнена, и
- плащания на неустойки за прекратяване на лизинга, ако лизинговият срок отразява възможността лизингополучателят да упражни тази опция.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, се използва диференциалният лихвен процент за Дружеството. Това е процентът, който Дружеството би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време и при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване в сходна икономическа среда.

Всяко лизингово плащане се разпределя между пасива по лизинга и финансовите разходи. Впоследствие пасивите по лизинг се оценяват, като се използва методът на ефективния лихвен процент. Балансовата стойност на пасива по лизинга се преоценява, за да се отразят преоценките или измененията на лизинговия договор, или да се отразят коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Срокът на лизинговия договор е неотменимият период, за който лизингополучателят има правото да използва основния актив; периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване или прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(т) Лизинги – Дружеството като лизингополучател (продължение)

Активите с право на ползване се оценяват първоначално по цената на придобиване, включваща:
- стойността на първоначалната оценка на пасива по лизинг;
- лизинговите плащания, извършени преди или на датата на възникване на лизинга, намалени с получени стимули по лизинга;
- всички първоначални директни разходи, свързани с лизинга, и
- разходи за възстановяване, свързани с лизинга.

Впоследствие активите, с право на ползване, се оценяват по цена на придобиване минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка и се коригират спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга, дължаща се на преоценка или изменение на лизинговия договор.

Активите, с право на ползване, се амортизират по линеен метод за по-краткия срок от полезния живот на актива или срока на лизинговия договор. Амортизационните норми на активите с право на ползване са:
* право на ползване на автомобили – 3-5 години
* право на ползване на газокари – 2 години
* право на ползване на офис сгради и складове – 2-5 години

Плащанията, свързани с краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност, се признават като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор в отчета за всеобхватния доход. Дружеството разглежда възможността за освобождаване от признаване по отношение на лизинг на активи с ниска стойност за всеки лизингов договор поотделно. Когато активът е придобит чрез договор за преотдаване, е признат актив с право на ползване и пасив по лизинга. За всички останали лизинги на активи с ниска стойност, лизингополучателят признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Краткосрочните лизинги са със срок за не повече от 12 месеца.

Счетоводна политика прилагана до 31 декември 2018 г.

Лизинговият договор се класифицира като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив. Плащанията по оперативен лизинг (нетно от вземания по получени стимули от наемодателя) се признават като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор в отчета за всеобхватния доход.

Лизинговите договори, по силата на които на Дружеството се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наетите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив.

Различни от тези лизингови договори са договори за оперативен лизинг и те не се признават в отчета за финансовото състояние на Дружеството.

Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението.

Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумението, Дружеството определя дали то е, или съдържа лизинг. Конкретен актив е предмет на лизинг, ако изпълнението на споразумението зависи от използването на този определен актив. Споразумение представлява предаване на правото на ползване на актива, ако споразумението предоставя на Дружеството правото да упражнява контрол върху употребата на базовия актив.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(т) Лизинги – Дружеството като лизингополучател (продължение)

При възникване или след повторна оценка на споразумението, Дружеството разделя плащания и други изисквани възнаграждения по това споразумение, на такива за лизинг, и такива за други елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности. Ако Дружеството заключи, че за даден финансов лизинг е невъзможно да се разделят плащанията надеждно, актив и пасив се признават в размер, равен на справедливата стойност на базовия актив. След това пасивът се намалява, когато се извършват плащанията, и се признава вменен финансов разход върху пасива като се използва диференциалния лихвен процент на Дружеството.

Лизинговата дейност на Дружеството

Дружеството наема различни недвижими имоти (складови бази, офис сгради), автомобили, газокари. Договорите за лизинг се сключват на индивидуална основа и съдържат широк спектър от различни условия (вкл. прекратяване и подновяване на правата на ползване). Договорите за лизинг нямат ковенанти, но лизинговите активи не могат да се използват като обезпечение на заеми.

Опции за удължаване и прекратяване

В редица договори за лизинг на Дружеството са включени опции за удължаване и прекратяване. Те се използват за осигуряване на максимална оперативна гъвкавост по отношение на управлението на активите, използвани в дейността на Дружеството. За значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определяне на срока на лизинга, моля вижте приложение 7

4. Нови стандартни и разяснения

(а)Нови и изменени стандарти, приети от Дружеството

Дружеството е приложило следните стандарти и изменения за първи път за годишния си отчетен период, започващ на 1 януари 2019 г.

- МСФО 16 „Лизинг" (издаден на 13 януари 2016 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)

- КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъци върху доходите" (издаден на 7 юни 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)

- Характеристики за предсрочно погасяване с отрицателна компенсация – Изменения на МСФО 9 (издадени на 12 октомври 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)

- Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – Изменения на МСС 28 (издадени на 12 октомври 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)

- Годишни подобрения на МСФО – Цикъл 2015-2017 г., изменения в МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23 (издадени на 12 декември 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)

Изменение, съкращаване или уреждане на плана – Изменения на МСС 19 (издаден на 7 февруари 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)Дружеството промени счетоводната си политика след приемането на МСФО 16.

4. Нови стандартни и разяснения (продължение)

Въздействието на МСФО 16 върху финансовите отчети на Дружеството

Дружеството реши да приложи опростен преходен подход от 1 януари 2019 г. като няма да преизчислява сравнителните данни за предходния период. Всички активи с право на ползване са оценени по стойността на пасива по лизинга, коригиран с размера на всички предплатени или начислени плащания, свързани с него, признати в баланса към 1 януари 2019 г. Това означава, че данните за 2018 г. и 2019 г. не са съпоставими, тъй като са изготвени въз основа на различни счетоводни политики, описани в приложенията. Приемането на МСФО 16 не оказа ефект върху собствения капитал (неразпределена печалба) към 1 януари 2019 г.

Към 1 януари 2019 г., Дружеството признава активи с право на ползване в размер на 2,034 хиляди лева и пасив по лизинг в размер на 2,034 хиляди лева (след корекции за авансови и начислени плащания, признати към 31 декември 2018 г.)

Всички останали промени в приетите стандарти, изброени по-горе, нямат ефект върху сумите, признати в предходни периоди, нито се очаква те да имат значително въздействие върху текущите или бъдещите периоди.

(б) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Дружеството

Публикувани са определени нови счетоводни стандарти и разяснения, които не са задължителни за прилагане през отчетния период към 31 декември 2019 г. и не са били предварително приети от Дружеството. По-долу е изложена оценката на Дружеството за въздействието на тези нови стандарти и разяснения.

- Изменения в концептуалната рамка за финансово отчитане (издадени на 29 март 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

- Определение за същественост - Изменения на МСС 1 и МСС 8 (издадени на 31 октомври 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

- Реформа на референтните лихвени проценти – Изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7 (издадени на 26 септември 2019 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

Няма други стандарти, които все още не са приети, и които се очаква да имат значително въздействие върху Дружеството през настоящия или бъдещ отчетен период, както и върху транзакциите в обозримо бъдеще.

(в) Нови стандарти, разяснения и изменения, които все още не са приети от ЕС

- МСФО 14 "Отсрочени тарифни разлики" (издаден на 30 януари 2014 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г.)

- Продажба или влагане на активи между инвеститор и неговото асоциирано или съвместно предприятие – Изменения на МСФО 10 и МСС 28 (издадени на 11 септември 2014 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след дата, определена от СМСС)

- МСФО 17 „Застрахователни договори" (издаден на 18 май 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.)

- Определение за бизнес – Изменения на МСФО 3 (издадени на 22 октомври 2018 г. и в сила за придобивания от началото на годишния отчетен период, който започва на или след 1 януари 2020 г.)

- Изменения на МСС 1 „Представяне на финансови отчети": Класификация на краткосрочни и дългосрочни задължения (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2020 г.)

5- Промени в счетоводните политики

Дружеството е приело МСФО 16 Лизинг от 1 януари 2019 г., което води до промени в счетоводните политики и корекции на сумите, признати във финансовите отчети.

МСФО 16 е издаден през януари 2016 г. Той води до признаването на почти всички договори за лизинг на баланса от страна на лизингополучателите, тъй като се премахва разграничението между оперативен и финансов лизинг. Съгласно новия стандарт се признава актив (правото да се използва наетият обект) и финансов пасив – финансово задължение по лизингови вноски. Единствените изключения са краткосрочните лизинги и такива с ниска стойност.

В съответствие с преходните разпоредби на МСФО 16, новите правила са приети със задна дата с кумулативния ефект от първоначалното прилагане на новия стандарт, признат на 1 януари 2019 г. Съпоставимата информация за 2018 г. не е коригирана.

Ефект от приемането на МСФО 16 върху финансовите отчети на Дружеството

При приемането на МСФО 16, Дружеството признава задължения за лизинг във връзка с лизинги, които през предходни периоди са били класифицирани като „оперативен лизинг", съобразно изискванията на МСС 17 Лизинги. Тези задължения са оценени по настоящата стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирани към 1 януари 2019 г., използвайки лихвения процент за финансиране, специфичен за Дружеството. Среднопретегленият диференциалният лихвен процент, приложен за лизингови задължения към 1 януари 2019 г., е 2.00%.

	1 януари 2019 г. **хил. лв.**
Поети ангажименти по оперативен лизинг към 31 декември 2018 г.	99
Дисконтирани със специфичния за Дружеството лихвен процент 2.00%	(81)
Плюс: Задължения за финансов лизинг, признати към 31 декември 2018 г.	230
Плюс: Корекция за различно признаване на опции за прекратяване и удължаване	2,016
Задължения по лизинг, признат към 1 януари 2019 г.	**2,264**
От които:	
Текущ пасив по лизинг	**772**
Нетекущ пасив по лизинг	**1,492**

Активите с право на ползване се оценяват по стойността, равна на задълженията по лизинга, коригиран с размера на всички предплатени или начислени лизингови плащания, свързани с този лизинг, признати в баланса към 31 декември 2018 г.

Първоначалната стойност на активите с право на ползване се определя, както следва:

	1 януари 2019 г. **хил. лв.**
Задължения по лизинг признати към 1 януари 2019 г. по МСФО 16	2,264
Корекция за:	
Авансови лизингови плащания, признати към 31 декември 2018 г.	-
Начислени лизингови плащания към 31 декември 2018 г.	(6)
Провизия за обременяващи договори	-
Актив с право на ползване към 1 януари 2019 г.	**2,258**

Първоначалното прилагане на МСФО 16 засяга следните балансови статии към 1 януари 2019 г:
- Активи с право на ползване (включени в дълготрайните материални активи) – увеличение с 2,034 хиляди лева
- Задължения по лизинг (включени в Заеми и кредити)– увеличение с 2,034 хиляди лева
- Няма ефект върху неразпределената печалба към 1 януари 2019 г

5- Промени в счетоводните политики (продължение)

Приложени практически облекчения:

При прилагането на МСФО 16 за първи път Дружеството е използвало следните практически облекчения, разрешени от стандарта:

- Дружеството прилага един дисконтов процент за портфейл от лизингови договори със сходни характеристики;
- Дружеството е разчитало на предходно направена оценка дали лизинговите договори са обременяващи, съгласно МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, непосредствено преди датата на първоначалното прилагане;
- Дружеството отчита договори по оперативен лизинг с остатъчен срок по-къс от 12 месеца към 1 януари 2019 г. като краткосрочни лизингови договори;
- Дружеството изключва първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначалното прилагане;
- Дружеството е използвало последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, в който съдържа опции за удължаване или прекратяване.

6. Определяне на справедливите стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания изискват определяне на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви. Справедливи стойности са определени за целите на отчитането и оповестяването на базата на следните методи. Когато е приложимо, в съответните приложения е оповестена допълнителна информация за допусканията, направени при определянето на справедливите стойности на специфичния актив или пасив.

Ръководството регулярно преглежда значителните ненаблюдаеми входящи данни и корекции на оценките. Ако информация от трети страни, като котировки от брокери или сходни услуги, се използва за оценка на справедливи стойности, тогава ръководството оценява получените доказателства от трети страни, за да се подкрепи заключението, че такива оценки отговарят на изискванията на МСФО, включително нивото в йерархията на справедливите стойности, в което такива оценки трябва да бъдат класифицирани.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Дружеството използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котирани цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Дружеството признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

7. Ключови приблизителни оценки и предположения

Изчисление на очаквани кредитни загуби за предоставени заеми, търговски вземания и активи по договори с клиенти

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (предоставени заеми, вземания и активи по договори с клиенти), е област, която изисква използването на съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например, вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

7. Ключови приблизителни оценки и предположения (продължение)

Изчисление на очаквани кредитни загуби за предоставени заеми, търговски вземания и активи по договори с клиенти (продължение)

Имерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (предоставени заеми, вземания и активи по договори с клиенти), е област, която изисква използването на съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например, вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на дружеството прави редица важни преценки, като:
а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск;
б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби;
в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби,
г) установяване и оценка за корелацията между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тях в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

Приблизителни оценки при признаване на приходи от договори с клиенти
При признаване на приходите и изготвяне на годишния финансов отчет ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори и съответстващите им оповестявания. Въпреки несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, Дружеството не очаква да възникнат съществени корекции в балансовата стойност на засегнатите активи и пасиви в бъдеще, и респ. отчетените разходи и приходи.

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност. Материалните запаси, налични в склад, но с изтекъл срок на годност се обезценяват 100%.

Полезен живот на дълготрайни активи
Дружеството преглежда определения полезен живот на Имоти, машини и съоражения към края на всеки отчетен период.

Опции за удължаване и прекратяване; значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определянето на срока на лизинговия договор
При определяне на срока на лизинга, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически предпоставки за упражняване на опция за удължаване или отказ от прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опция за прекратяване) се включват в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че срокът на лизинга ще бъде удължен (или, че договорът няма да бъде прекратен).

По-долу са изброени най-релевантните фактори за договори за лизинг на складове, търговски магазини и оборудване:

- Ако съществуват значителни неустойки при упражняване на опция за прекратяване (или при неупражняване на опция за удължаване), то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Дружеството ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).